

Januari (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Oudjaarsdag is een goed moment om alle vrijwillig(st)ers en andere betrokkenen bij de vrouwenbibliotheek van harte te bedanken voor hun inzet en bijdrage gedurende het afgelopen jaar. Het wordt misschien saai, maar Jonna, ik ben ook nu weer heel blij met jouw werk en jou als steun en toeverlaat: het werk aan de website, het samen met Eline en Ingrid afronden van de catalogus, het samen met Rianne dragen van de poëziegroep, de vrijwilligersdag etc. Eline, Ingrid en Rianne, jullie ook veel dank!

✘ Recensies van kortgeleden verschenen boeken maken (gelukkig) nog steeds een belangrijk deel van de website uit. Ook dit jaar hebben een flink aantal recensenten hieraan bijgedragen. Sommigen doen het al jaren, anderen zijn net begonnen, sommigen schrijven er een per maand, anderen een per jaar. Dankzij jullie krijgen de boeken aandacht, kunnen belangstellenden kijken of een titel hen aanspreekt en de bibliotheek is blij met de recensie-exemplaren van verschillende uitgevers. Dus dank je wel Anneke, Bart, Elsje, Esther, Fieke, Frederika, Hannah, Ine, Jonna, Kimberly, Kyra, Laura, Lia, Machteld, Olaf, Pien en Reshma!

Aan iedereen, lezer, leenster/lener, vrijwillig(st)er, belangstellende een mooi en inspirerend nieuw (boeken)jaar gewenst!

Het *Jaar van het boek* is vrijwel voorbij: een jaar waarin middels allerlei activiteiten de waarde en het mooie, leuke en belangrijke van boeken extra werd benadrukt. Trouw noemt het resultaat een rijk boekenjaar. De website van '2016 - jaar van het boek' meldt dat het jaar nog niet helemaal is afgelopen.

Komend jaar wordt nog een Schrijversbos geopend en de vernieuwde bibliotheek op Schiphol. In het voorjaar komt er een nieuwe en grotere versie van de wereldwijd

unieke **Airport Library**. Schiphol profileert zich niet als een gewone luchthaven maar als een AirportCity, met alle voorzieningen van een grote stad. Vanuit de gedachte dat een stad ook een bibliotheek heeft, is een vertegenwoordiging van de Nederlandse openbare bibliotheken in 2006 gestart met het ontwikkelen van

ideeën voor een bibliotheek op Schiphol. Omdat passagiers van intercontinentale vluchten soms lang moeten wachten op hun (vervolg)vlucht, wil men hen een verrassende en inspirerende manier bieden om hun wachttijd te besteden, en tegelijkertijd de Nederlandse cultuur op een aantrekkelijke manier te presenteren, hoogtepunten op het gebied van Nederlandse architectuur, beeldende kunst, vormgeving, mode en geschiedenis. Airport Library wordt een verblijfsbibliotheek voor ter plaatse lezen, kijken en luisteren. Misschien leuk om eens te gaan kijken als je op reis gaat.

In januari komen de **Schwob leesclubs** voor het eerst naar Amsterdam. Op zondagmiddag 17 januari zijn er in verschillende boekhandels leesclub-bijeenkomsten voor de tien mooiste en bijzondere literaire herontdekkingen van

2017. Sinds 2014 werken 10 uitgeverijen samen om elk half jaar een tiental moderne klassiekers uit alle windstreken te (laten) vertalen en uit te geven. Klassiekers, must-reads uit de 20e eeuw, die om verschillende redenen nooit eerder in het Nederlands zijn verschenen, of al lang niet meer verkrijgbaar waren. De bijeenkomsten zullen geleid worden door schrijvers en critici (ambassadeurs), en na afloop is er het *Schwobfest*, een feestelijke borrel in het Volkshotel waarbij alle ambassadeurs in vijf minuten een pleidooi voor hun boek zullen houden. Deze winter zijn er van de 10 Schwob-boeken drie

geschreven door een vrouw:

- Angela Rohr (1890-1985, Rusland) maakte deel uit van de Dada-beweging in Zürich. Daar ontmoette ze Lenin en raakte ze bevriend met Rainer Maria Rilke. In 1925 vestigde ze zich met haar echtgenoot in Moskou. Ze werd in 1941 gearresteerd en tot vijf jaar goelag veroordeeld, gevolgd door een verbanning. Ze werd in 1957 gerehabiliteerd en keerde terug naar Moskou. **Kamp** is haar autobiografische roman, die een genadeloos portret toont van het goelagsysteem, waarin sommigen ondanks alles hun menselijkheid wisten te behouden. Postuum verscheen ook *Der Vogel*, een opzienbarende verzameling van verhalen en reportages.

- **De jaren** is de op één na laatste roman van Virginia Woolf (1882-1942, Engeland). Hierin verweeft ze in een serie schetsen, van 1880 tot de jaren dertig, de geschiedenis van de familie Pargiter met gebeurtenissen uit de wereldgeschiedenis: de Boerenoorlog, de Eerste Wereldoorlog, de suffragettebeweging, de Ierse kwestie, India en het kolonialisme, de benzinemotor die het paard verdrong, elektrisch licht dat de gaslamp verving, de avant-garde en de nieuwe atoomtheorie. Het is een prachtig geschreven reeks portretten van een familie, tegen de achtergrond van een samenleving die je voor je ogen ziet veranderen.

- De romans van Edna Ferber (1885-1968, Amerika) kennen vaak sterke vrouwelijke personages. In **Het purperen land** is dat Selina, een jonge onderwijzeres, die een vrijzinnige en culturele opvoeding heeft gehad. Na de dood van haar man moet ze de boerderij draaiende zien te houden en voor haar zontje zorgen. Dat doet ze op ambitieuze wijze in de conservatieve gemeenschap van Nederlandse immigranten in de buurt van Chicago. Het is haar levensdoel om het intellectuele leven dat ze zelf had willen leiden voor haar zoon mogelijk te maken. Edna Ferber haalde haar inspiratie voor dit boek uit het leven van Antje Paarlberg.

Meer info: <http://nl.schwob-books.eu/actie/live/index.php?p=55>

Onlangs uitgebrachte titels

- Na zes door anderen geënceneerde biografieën blikt de van oorsprong Joegoslavische Marina Abramovic nu zelf terug op haar leven in **Walk Through Walls**. Ze maakt al 50 jaar baanbrekende en spraakmakende kunst, m.n.

performancewerken waarbij ze haar fysieke en/of mentale uithoudingsvermogen op de proef stelt. Een aantal van die werken zijn alom bekend geworden, zoals samen met haar toenmalige partner Ulay 'de kus - ofwel Breathing out', de deuropening waarbij bezoekers tussen hun naakte lichamen door moesten lopen, hun wandeling over de Chinese muur - allebei aan een ander eind begonnen. In 2010 wijdde het Moma (New York) een uitgebreid retrospectief aan haar, *Marina Abramovic, the artist is present*, met een nieuwe performance waarbij ze dagelijks uren stil op een stoel zat en bezoekers tegenover haar konden plaats nemen en haar recht in de ogen kijken. Het doorstaan van langdurige lichamelijke pijn was onderdeel van haar werk. De autobiografie, inmiddels ook in het Nederlands vertaald -maar met een Engelse titel-, kwam begin december uit tijdens het 'feestje' van haar 70e verjaardag in het New Yorkse Guggenheimmuseum. In de Volkskrant een leuk artikel

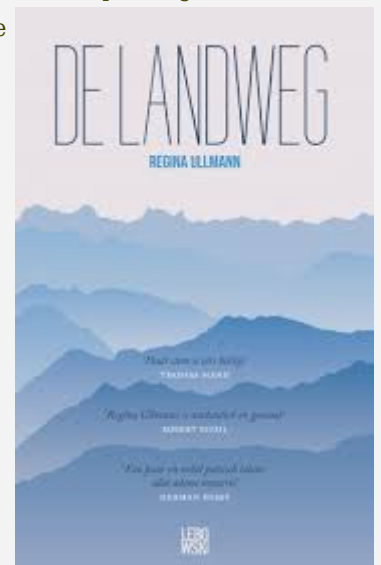
966/

- **Jane Austen, onder vier ogen** is de debuutroman, een historische roman, van **Anke Werker**. Jane Austen (1775-1817) is nog altijd een van de meest gelezen en geliefde Engelse schrijvers. Over haar persoonlijke leven is echter weinig bekend. Het grootste deel van haar brieven werd verbrand door haar oudere zus Cassandra. Dit gegeven gebruikt Anke Werker als startpunt voor de roman, het jaar 1809, wanneer Jane, Cassandra, hun moeder en vriendin Martha verhuizen naar Hampshire. De schrijfcarrière van Jane neemt er een hoge vlucht. Fictieve dagboekfragmenten van Jane worden afgewisseld met terugblikken van Cassandra in 1843, en bieden een kijk in het leven van vrouwen in de 19e eeuw.

- De Spaanse schrijfster **Almudena Grandes** is bij ons niet zo bekend. In haar moederland wordt ze evenwel zeer gewaardeerd. Ze schrijft prachtig en is sociaal zeer geëngageerd, wat geresulteerd heeft in meerdere romans tegen de achtergrond van de Spaanse burgeroorlog en het Franco-regime, een periode waar lang over gezwezen is. **Kleine helden** is haar nieuwste boek met een ontroerend portret van de gewone burger die het moeilijk heeft in de huidige crisis. In een Madrileense volksbuurt dragen mensen van allerlei pluimage de gevolgen ervan, hoewel ze de crisis niet hebben veroorzaakt, en zoeken ze oplossingen.

- **Regina Ullmann** (1884-1961) is een van de belangrijkste schrijfsters die Zwitserland heeft gekend. Ze debuteerde in 1910, maar verwierf bekendheid met haar eerste verhalenbundel **De landweg** uit 1921, mede dankzij de hulp van Rainer Maria Rilke. De verhalen zijn nu in het Nederlands vertaald en spelen zich grotendeels af op het Zwitserse platteland aan het begin van de twintigste eeuw, een tijdperk waarin het archaische en het moderne samenkomen. Regina Ullmann laat haar personages worstelen in een onheilspellende wereld waar de dood, eenzaamheid en fragiele schoonheid alomtegenwoordig zijn. Ze is een goede observator van de kwetsbare mens.

- **De vrouw die** is de debuutroman van filosofe en columniste **Simone van Saarloos**. Menigeen heeft haar vorige jaar leren kennen als jongste zomergast ooit. In haar roman is ze even ambitieus als in haar columns en essays en schrijft ze belangrijke thema's als maakbaarheid, invloed en 'creatie-terrorisme'. Hoe verwerf je invloed en waarom zou je die eigenlijk willen? Ze stelt deze vragen aan de hand van een verhaal over een ijverige moleculair biologe die door haar baas drie maanden met verlof wordt gestuurd als ze de marathon in New York wil gaan lopen.

- Van Rachel Cusk zijn in november gelijktijdig twee romans in het Nederlands verschenen, **Contouren** en **Transit**. In beide romans speelt een schrijfster de hoofdrol. In **Contouren** reist een schrijfster naar Athene om er enkele dagen een schrijfcursus te

geven. Zonder veel van haar eigen zielenroerselen prijs te geven, doet ze verslag van de gesprekken die ze voert met mensen die ze tijdens haar verblijf ontmoet: de man naast haar in het vliegtuig, enkele Griekse vrienden en bekenden, een dichteres, een gastdocent, de cursisten van de zomeracademie. Zij vertellen over hun angsten, verlangens en mislukkingen waardoor steeds intrigerender de schrijfster zelf zichtbaar wordt. In *Transit* verhuist een schrijfster, nadat haar huwelijk uiteen is gevallen, met haar kinderen naar Londen. Deze verhuizing versnelt een aantal veranderingen – persoonlijk, artistiek en alledaags – en gaandeweg probeert ze een nieuwe realiteit voor zichzelf en haar kinderen te creëren. In de stad wordt ze geconfronteerd met een manier van leven die ze tot

die tijd heeft kunnen vermijden, maar ook met vragen over kwetsbaarheid en macht, de dood en nieuwe kansen. Het leidt tot een gevecht om zichzelf weer te verbinden met het leven.

– **Noodweer** van *Marijke Schermer* gaat over een 40-jarige vrouw, 12 jaar na de verkrachting waarvan zij slachtoffer was. Ze heeft altijd gewild dat die gebeurtenis geen sporen zou achterlaten die haar verdere leven en geluk in de weg zouden zitten. Nu moet ze constateren dat dat niet is gelukt en dat het verzwijgen zich tegen haar keert. Maar hoe kan het haar man nog vertellen? Tegelijkertijd met haar worsteling begint door hevige regenval het water rond hun buitendijkse huis te stijgen. Als lezer word je meegevoerd in de gevoelens en strijd van Emilia.

– **De gin kast** van de Amerikaanse *Leslie Jamison* gaat over Tilly, een verloren ziel. Ze verliet haar ouderlijk huis voordat ze echt volwassen was en ging op zoek naar het echte leven. Ze belandde echter in de holle onderwereld van Nevada, waar ze alleen maar slechte gewoontes opdeed. Ze sloeg zich bijna dertig jaar zonder familie door het leven, om ten slotte in een woonwagen aan de rand van de woestijn te belanden, met een stevige

alcoholverslaving. Op een dag staat haar nichtje Stella op de stoep, die op haar manier een leven van lege beloftes heeft geleid in New York. Hoewel Stella op het eerste gezicht een redder in nood lijkt, blijken beide vrouwen aan de afgrond te wankelen. *De gin-kast* legt de vreemde, krachtige intimiteit, die tussen hen ontstaat, bloot.

– Hoogleraar financiële geografie *Ewald Engelen* schreef een pamflet over het moderne feminisme, **De mythe van de gemaakte vrouw. Nieuw licht op het feminisme**. Hij is alles behalve enthousiast over hoe machtige hoogopgeleide vrouwen er alleen maar naar streven om net zulke rotzakken te worden als hun mannelijke ‘collega’s’, en pleit voor een feminisme vanaf de basis. Want dat de vrouw nog steeds niet als volledig gelijkwaardig aan de man wordt beschouwd, daar heeft hij geen twijfel over. Hij haalt de beginzin uit Simone de Beauvoir's *De Tweede Sekse* aan, “je niet als vrouw wordt geboren, maar tot vrouw wordt gemaakt”, en wil laten zien dat vrouwen dit tegenwoordig onder het mom van feminisme ten opzicht van elkaar doen.

– **Vrije uitloop** is de tweede gedichtenbundel van Saskia Stehouwer. Met haar

debuut *Wachtkamers* won ze de C. Buddingh'-prijs 2015. De titel nu verwijst naar de (beperkte) levensruimte die kippen hebben, en daarmee naar de bewegingsruimte van mensen, afhankelijk van hun achtergrond. Op de achterflap staat dat de bundel een pleidooi is voor een open en minder arrogante houding ten opzichte van andere mensen en de natuur. Hoe kan het contact tussen mensen en hun omgeving hersteld worden?

- *Dagen van schaamte* is de nieuwste thriller van *Lieneke Dijkzeul*, een verhaal over onmacht en eenzaamheid, vol psychologische spanning. Een geslaagde man met een prima carrière wordt op klaarlichte dag ontvoerd en opgesloten in een lege kamer. De plek komt hem bekend voor, hoewel hij er nooit is geweest. Van zijn ontvoerders moet hij er zelf achter komen waarom hij daar zit.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- Sinds begin december draait *A quiet passion* in de Nederlandse bioscopen, een film over het leven van de Amerikaanse dichteres *Emily Dickinson* (1830-1886). Ze schreef gedichten die haar tijd ver vooruit waren en die dan ook pas na haar dood op grote schaal gewaardeerd werden, waarschijnlijk mede omdat zij vrouw was. In de film zie je haar vanaf haar jaren als schoolmeisje tot aan haar latere jaren waarin ze een teruggetrokken bestaan leeft, bij haar ouders. Ze ervaart dat ze als vrouw geen rechten heeft, ziet het huwelijk als een gevangenis en zal niet trouwen. Het is een prachtige film die een goede indruk geeft van hoe haar leven er uit zou hebben gezien. Voor mensen die niet veel van de dichteres weten is het goed om van tevoren iets over haar te lezen om de film helemaal goed te kunnen volgen. Inleiding bij de film door de Nederlandse dichteres Elly de

Waard: http://www.ellydewaard.nl/levenenwerk.php?page_id=25250 Artikel in Opzij over de film: <https://www.opzij.nl/nl/artikel/46864/de-eerste-feminist-van-amerika.html>

- T/m 12 februari is in het Gemeentemuseum Den Haag een overzichtstentoonstelling te

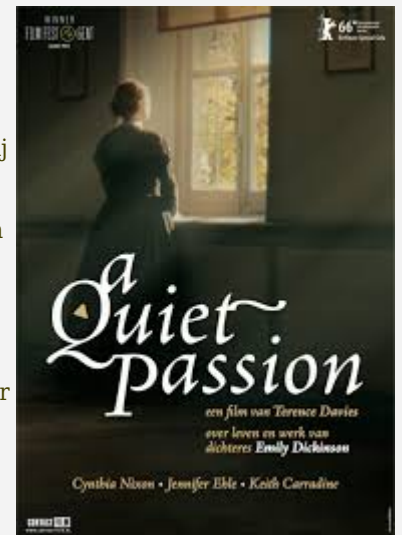

zien over de in Nederland vrij onbekende Amerikaanse kunstenares *Alice Neel* (1900-1984). Ze schilderde vooral portretten van mensen in haar omgeving, kinderen, minnaars, collega-kunstenars en andere beroemdheden in kunstkringen. Zelf noemde ze zich 'verzamelaar van zielen'. Ze legde niet alleen het uiterlijk vast van haar 'model', maar ook diens stemming, onzekerheid en/of ijdelheid. Met haar expressieve schilderstijl werd ze inspiratiebron voor hedendaagse kunstenaressen als Marlene Dumas en Elisabeth Peyton. Haar leven is tumultueus verlopen: Cuba, psychiatrie, Spanish Harlem, Communistische partij, Upper West

Side, Andy Warhol, transseksuelen— ze heeft het allemaal meegemaakt. Haar werk geeft een fraaie dwarsdoorsnede van de 20e eeuwse Amerikaanse samenleving.

Meer info: <https://www.gemeentemuseum.nl/nl/tentoonstellingen/alice-neel>

- Op 7 januari gaat in theater Frascati in première de voorstelling *Sontag*, over de Amerikaanse filosofe, schrijfster

en politiek activiste Susan Sontag (1933 - 2004). Zij wordt gezien als een profeet van onze hedendaagse manier van leven. *Sontag* is geen biografie, maar een larger-than-life droomwereld, bevolkt door de demonen en iconen uit het werk van een van de meest spraakmakende denkers uit de 20ste eeuw. Susan Sontag kwam uit een Joods gezin en groeide op bij haar

grootouders. Ze bleek uitzonderlijk begaafd, rondde al jong school en universiteit af en promoveerde aan Harvard. Haar belangstelling was erg breed: kunst en kunstfilosofie, pornografie, homoseksualiteit, cultuur en politiek, feminisme, theater en ballet. Ze dichtte de kunst een belangrijke rol toe in de ontwikkeling van mensen. In 2004 overleed ze aan de gevolgen van de chemokuren die ze had ondergaan voor de verschillende soorten kanker die ze kreeg.

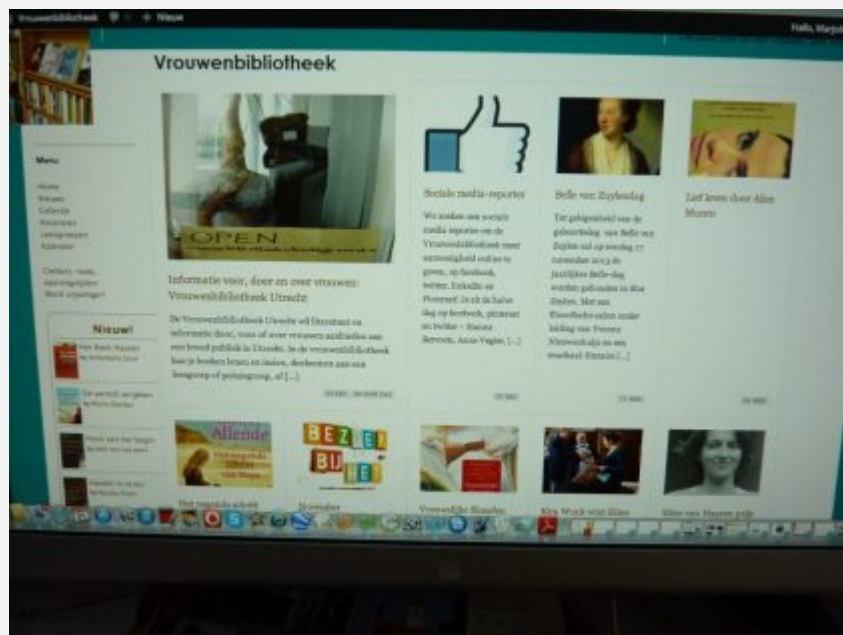
Meer info en speellijst: <https://www.frascati theater.nl/sontag> en <http://viarudolphi.nl/productie/sontag/>

- Tijdens een toernee door het land van 11 t/m 20 januari presenteren zich op verschillende Nederlandse en Vlaamse podia de dichters met hun genomineerde bundels die kans maken op de *VSB poëzieprijs*. Genomineerd zijn o.a. ***Kwaadgesternte*** van Hannah van Binsbergen, ***Lichtmeters*** van Ruth Lasters, en ***Dichter, bokser, koningsdochter*** van Delphine Lecompte. De bekendmaking van de winnende bundel en de prijsuitreiking zijn op 26 januari 2017 in het Grand Theatre in Groningen, tijdens de openingsavond van de ***Poëzieweek 2017***. Het thema dit jaar is *Humor*.

Meer

info: <http://us14.campaign-archive2.com/?u=ec2207c0443f86105897c170a&id=59abdf7cd&e=%5BUNIQID> en <http://www.poezieweek.com>

Bibliotheek-nieuws

Tot onze grote spijt bleek dat het thema van onze wordpress-website sinds een paar maanden niet meer wordt onderhouden. Daardoor gaan verschillende 'onderdelen' steeds minder goed werken, zoals bijvoorbeeld het bijhouden van de kalender. We hebben daarom besloten een nieuw thema te kiezen en de website opnieuw vorm te geven, waarbij we de punten, waar we niet zo tevreden mee waren, hopen te kunnen verbeteren. Het is voor m.n. Jonna weer een hele klus om een ander te installeren en om te zetten van oud naar nieuw. Even hebben we gedacht dat het rond de jaarwisseling klaar zou zijn, maar dat gaat niet lukken. Het zal ergens in de komende weken worden. Wij waren zelf heel tevreden met de oude en kregen er geregeld

complimenten over. We hopen dat de nieuwe website straks net zo goed gaat bevallen.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Overal vogelzang van Evie Wyld, *Kleine helden* van Almudena Grandes, *Contouren* en *Transit* van Rachel Cusk, *Ritueel* en *Eindspel* van Isa Maron, *Die van hiernaast* van Yewande Omotoso,

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/05/juliana-vorstin-in-een-mannenwereld-door-jolande-withuis/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/22/ritueel-en-eindspel-door-isa-maron/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/28/zeven-soorten-honger-door-renate-dorrestein/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/30/jij-zegt-het-van-connie-palmen-gelezen-door-de-leesgroep/>

De leenbijdrage voor 2017 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2017'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 31 december 2016